

Handboek kwaliteitszorg opleidingen KSS

Deel 1: Auditororganisatie

Waarderend auditen Samen naar een nog hoger niveau!

Inhoud

Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
1. De Auditororganisatie.....	5
Organisatorische en administratieve ondersteuning Auditbureau.....	5
2. Het Auditbureau.....	6
Taken Auditbureau.....	7
Samenstelling van het Auditbureau.....	7
Voorzitter Auditbureau.....	8
Secretaris Auditbureau.....	8
Leden Auditbureau	9
Leden vanuit de sportbonden.....	9
3. Kwaliteitscyclus Auditbureau	9
4. Klacht, bezwaar en beroep	10
5. Kwaliteitskeurmerk Auditbureau.....	11
Validiteitstoets.....	11
Bijlage 1: Visueel herijking KSS.....	12

Voorwoord

Voor u ligt het handboek 'Proces en richtlijnen Auditbureau'. Dit handboek beschrijft de uitgangspunten, organisatie en de criteria die ten grondslag liggen aan de Audit Sportkader kwaliteitsborging vallend binnen de KSS. De eerste versie van het Handboek Audit Sportkader is op 15 november 2011 vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering van NOC*NSF. In 2016 is het handboek herzien. In plaats van een audit per kwalificatie is vanaf 2016 de focus van de audit gericht op alle kwalificaties van een sportbond en op het functioneren van de Toetsingscommissie van de betreffende sportbond.

In 2025 is het handboek aangepast op basis van vragen en ontwikkelingen die zich sinds 2016 hebben voorgedaan.

Opleiden is een essentieel onderdeel van het takenpakket van een sportbond. Want goed opgeleid kader bepaalt of wedstrijden ordelijk verlopen of sporttalenten goed begeleid worden en of trainingen kwalitatief goed zijn en veilig verlopen. Opleiden heeft dus een essentiële rol in de totale ontwikkeling van de sport in Nederland.

Deze kwaliteit van opleiden toetst NOC*NSF door middel van het uitvoeren van kwaliteitsaudits op de toetsing van de KSS-opleidingen die de sportbonden aanbieden. Echter, Audits zijn maar een klein onderdeel in de totale PDCA-cyclus (PDCA staat voor plan, do, check, act). Audits zijn onderdeel van de 'check-fase'. In eerste instantie is de sportbond zelf verantwoordelijk voor de borging van die kwaliteit. Sportbonden doen dit door het samenstellen van een Toetsingscommissie die grip houdt op de kwaliteit van toetsen. Een toetsingscommissie houdt onder andere grip door de toetsdocumenten op te stellen en vooraf vast te stellen, een jaarplanning te maken, competente Proeve van Bekwaamheid-beoordelaars (PVB) aan te stellen, door het doen van steekproeven op examenafname en documenten, door het doen van periodieke evaluaties en het uitgeven van een jaarverslag.

In deze cyclische werkwijze is het belangrijk dat we met elkaar een kwaliteitscultuur creëren waarin we transparant zijn, ons bewust zijn van de kwaliteitseisen die zijn vastgesteld, kritisch zijn op onszelf, openstaan voor feedback en uiteindelijk steeds beter willen worden.

Een audit wordt vaak gevoeld als een beoordeling waarin met name gefocust wordt op de zaken die nog niet goed gaan. De spreekwoordelijke 'tik op de vingers'. Maar in de nieuwe opzet van de Audits is het juist de intentie van NOC*NSF om te waarderen wat wel goed gaat en hulp te bieden waar het nog minder goed gaat.

Inleiding

Toetsing en de daarop gebaseerde kwalificatie is een essentieel onderdeel van de kwaliteitsborging van sportkader. Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft in 2010 haar rol van kwaliteitsbewaker van de Kwalificatiestructuur Sport (KSS) overgedragen aan de georganiseerde sport. Dit betekent dat NOC*NSF vanaf 1 mei 2010 verantwoordelijk is voor zowel het beheer en onderhoud van de KSS als voor de kwaliteitsbewaking van de toetsing die in het kader van de KSS plaatsvindt. In de periode van 1 mei 2010 tot oktober 2011 zijn de audits in opdracht van NOC*NSF uitgevoerd door Calibris Contract. Vanaf november 2011 geeft NOC*NSF zelf invulling aan haar rol als kwaliteitsbewaker en heeft hiervoor de auditororganisatie ingesteld.

In deel 1 van dit handboek staat omschreven hoe NOC*NSF vorm geeft aan haar verantwoordelijkheid om toezicht te houden op de kwaliteit van toetsen van de opleidingen die vanuit de Kwalificatiestructuur Sport worden aangeboden.

In deel 2 staat inhoudelijk beschreven hoe de audits vormgegeven worden.

In audits wordt getoetst of de opbouw en inrichting van toetsing voldoet aan de vastgestelde kwaliteitseisen voor een betrouwbare diplomering. Dit betekent dat de toetsing is afgestemd en dekkend is voor kwalificatie-eisen, dat de toetsinstrumenten valide en betrouwbaar zijn, dat de examenafname plaatsvindt door deskundige en onafhankelijke beoordelaars en dat beoordelingen gelijkwaardig zijn voor kandidaten.

De intentie van audits is om onafhankelijk inzicht te geven in de kwaliteit van examineren en diplomeren.

De audits worden gedaan vanuit het principe "Waarderend auditen". Hierbij waardeert een auditor wat goed is en benoemt wat beter kan of moet. De auditor dient onafhankelijk te zijn en geen belang te hebben binnen de sportbond of NOC*NSF. De auditor voert de audit uit vanuit een positieve grondhouding en zorgt daarbij voor een prettige werrelatie tussen auditor en sportbond.

De auditororganisatie dient onafhankelijk vormgegeven te zijn, zodat objectief waarden van de kwaliteit mogelijk is. auditoren zijn objectief en doen hun werk vanuit bewezen deskundigheid. De auditororganisatie is kritisch op zichzelf, staat open voor feedback en bewaakt op een cyclische manier haar eigen werkwijze en kwaliteit.

Het uitgangspunt bij het auditbeleid is dat belanghebbenden geen invloed kunnen hebben op uitkomsten van audits en besluiten, maar wel secundair invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de auditororganisatie.

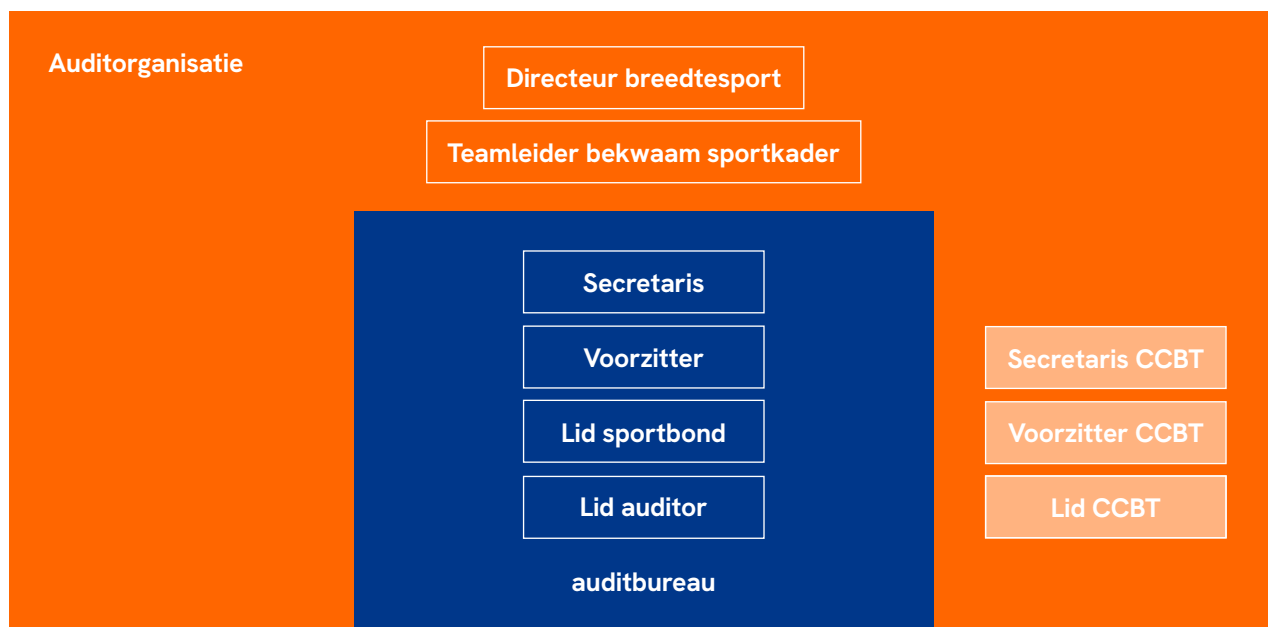
1. De auditororganisatie

De auditororganisatie (zie afbeelding 1) is het totaal van medewerkers dat zich bezighoudt met de organisatie en uitvoering van audits, bezwaar en beroepszaken. In de praktische uitvoering van de audits is de werkorganisatie van NOC*NSF verantwoordelijk voor de organisatie en administratieve kant en zijn de auditoren verantwoordelijk voor de uitvoering en verslaglegging van de kwaliteitsonderzoeken. De auditoren vormen, samen met een vertegenwoordiger vanuit de sportbonden, een lid vanuit de werkorganisatie en een onafhankelijk voorzitter, het Auditbureau. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor uitvoering en kwaliteit van de audits.

Organisatorische en administratieve ondersteuning auditbureau

Om het auditbureau efficiënt en effectief te laten functioneren wordt zij organisatorisch en administratief ondersteund door de werkorganisatie van NOC*NSF. De secretaris is de verbinding met deze werkorganisatie.

Een medewerker van de auditororganisatie is verantwoordelijk voor de auditplanning, het opstellen van een auditrooster (inclusief de scope van de audit) en het beheren van een werkmap waarin alle benodigde documenten zijn opgenomen (zoals het rooster en de benodigde formulieren). Deze medewerker communiceert met de sportbond over welke documenten geüpload moeten worden, waaronder de evaluatie van de toetsingscommissie, het jaarverslag van de toetsingscommissie, vaststellingslijsten van de toetsingscommissie, notulen van de toetsingscommissie en toetsingsinstrumenten. De volledige lijst is verder beschreven in deel 2 van dit handboek: Proces en richtlijnen Auditbureau.

Afbeelding 1: Organogram auditororganisatie, auditbureau en Centrale Commissie van Beroep voor Toetsing (CCBT).

2. Het auditbureau

Bij het uitvoeren van audits is het objectief waarden van kwaliteit het uitgangspunt.

Verantwoordelijkheden

Het Auditbureau is verantwoordelijk voor het uitvoeren van kwaliteitsonderzoeken (audits) op de toetsing van door sportbonden aangeboden KSS-opleidingen. Ook geven zij betekenis aan de uitkomsten hiervan. Daarnaast bewaakt zij op een cyclische manier haar eigen werkwijze en eigen kwaliteit met betrekking tot auditen en acteert hierop. Hierbij betreft zij zo nodig onafhankelijke deskundigen. In voorkomende gevallen worden verbetermaatregelen genomen en wordt toegezien op de realisatie ervan. Hierover wordt jaarlijks verslag gedaan.

Taken auditbureau

Hieronder vind je een overzicht waarin je kunt teruglezen wat de taken zijn van het auditbureau.

Plan	<ul style="list-style-type: none">▪ Adviseren over auditbeleid aan het bestuur en werkorganisatie NOC*NSF over:<ul style="list-style-type: none">- auditvisie;- auditororganisatie.▪ Opstellen van (jaar)planning van het uitvoeren van werkzaamheden (i.s.m. werkorganisatie NOC*NSF)▪ Inrichten van een stelsel van kwaliteitszorg rond eigen functioneren (PDCA)
Do	<ul style="list-style-type: none">▪ Het (laten) ontwikkelen, evalueren en bijstellen van het audithandboek en aanverwante documenten;▪ Het uitvoeren van audits:<ul style="list-style-type: none">- Het formuleren van onderbouwde oordelen over de kwaliteit van examinering;- Het opstellen van een macro analyse mbt examenkwaliteit.▪ Het behandelen van verzoeken en bezwaren.
Check	<ul style="list-style-type: none">▪ Evalueren van functioneren Auditbureau:<ul style="list-style-type: none">- Het eigen functioneren (werkwijze en planning, rol en positie en deskundigheid);- Kwaliteit van de audits.▪ Structureel evalueren van de audits d.m.v. enquête.
Act	<ul style="list-style-type: none">▪ Signaleren van zwaktes en formuleren van verbetervoorstellen voor de kwaliteit en kwaliteitsborging van audits en het opvolgen van deze verbetervoorstellen;▪ Opstellen van jaarverslag en delen op de ALV;<ul style="list-style-type: none">- Aanleveren aantal (positieve en negatieve) audits en verbeterpunten voor Auditbureau.

Tabel 1: Overzicht taken auditbureau

Samenstelling van het auditbureau

De leden van het auditbureau worden benoemd door, en leggen verantwoording af aan de directeur breedtesport van NOC*NSF. Bij de selectie en benoeming van de leden wordt er gekeken naar deskundigheid en onafhankelijkheid.

Het auditbureau bestaat minimaal uit zes leden:

- Voorzitter;
- Secretaris;
- Leden (minimaal drie);
- Tenminste één lid vanuit de sportbonden.

Bij afwezigheid van één van de leden, blijft het auditbureau bevoegd en worden de taken over de overige leden verdeeld. Bij langdurige afwezigheid (minimaal een half jaar) wordt een plaatsvervangend lid benoemd. Voor de besluitvorming dient minimaal 50 procent van de leden aanwezig te zijn, waarbij de deskundigheid en onafhankelijkheid moeten zijn geborgd.

Het auditbureau komt minimaal vier keer per jaar bij elkaar voor kalibratie, besluiten en uitvoering van de PDCA-cyclus.

Voorzitter auditbureau

De voorzitter is onafhankelijk van NOC*NSF en heeft geen hiërarchische verbinding met een sportbond. Hij geeft sturing aan het auditbureau die binnen vastgestelde kaders als resultaatverantwoordelijk team functioneert. Hij stelt samen met de secretaris de agenda op en ziet toe op de juiste uitvoering. De voorzitter stemt de uit te voeren werkzaamheden en inzet van auditoren af met de werkorganisatie van NOC*NSF.

De voorzitter overlegt samen met de secretaris minimaal twee keer per jaar over zaken die op het scheidingsvlak van het auditbureau en de werkorganisatie liggen en stemmen de acties die hieruit voortvloeien af. Van de voorzitter wordt verwacht dat hij zich bewust is van het werkveld sport en uitgebreide ervaring heeft met werken vanuit een kwaliteitscyclus. De voorzitter en de secretaris vormen het dagelijks bestuur en stemmen samen de werkzaamheden af.

De voorzitter is verantwoordelijk voor het goed functioneren van het auditbureau en draagt in samenwerking met de secretaris zorg voor het afnemen van een zelfevaluatie, het opstellen van een jaarplan en jaarverslag.

Bij beroepszaken heeft de voorzitter een sturende rol en regie op het proces. Hij doet in samenwerking met de voorzitter van de commissie van beroep voor toetsing (CCBT) onderzoek. De commissie van beroep voor toetsing neemt besluiten inzake de beroepszaken.

Werving en selectie voor de rol van voorzitter wordt uitgevoerd door de werkorganisatie van NOC*NSF. De evaluatie van het functioneren van de voorzitter vindt jaarlijks plaats in een functioneringsgesprek met de teamleider bekwaam sportkader namens de directeur breedtesport van NOC*NSF en een vertegenwoordiger vanuit de werkorganisatie. De aanstelling wordt per jaar verlengd.

Secretaris auditbureau

De secretaris is werknemer van de werkorganisatie van NOC*NSF en is het eerste aanspreekpunt van het auditbureau. De secretaris stelt onder meer samen met de voorzitter de jaarplanning, het jaarverslag en de agenda van iedere vergadering op. Zij zorgt onder andere voor relevante (achtergrond)informatie en het gereedmaken hiervan voor bestudering, bespreking en besluitvorming door de leden van het auditbureau. De secretaris maakt voorstellen voor actualisering en beschikbaarheid van auditdocumenten en overlegt met de werkorganisatie over de uitvoering van hun werkzaamheden.

Van de secretaris wordt verwacht dat zij zich bewust is van het werkveld sport en ervaring heeft met werken vanuit een kwaliteitscyclus.

Bij bezwaarzaken vormt secretaris samen met het lid vanuit de sportbond het bezwaarloket. Het loket neemt besluiten inzake bezwaarzaken.

Werving en selectie voor de rol van secretaris wordt intern uitgevoerd door de werkorganisatie van NOC*NSF. De evaluatie van het functioneren van de secretaris zit in de standaard personeelscyclus van NOC*NSF en vindt plaats door jaarlijks functioneringsgesprek.

Leden auditbureau

Een lid van het auditbureau is auditor en voert de werkzaamheden uit zoals beschreven in tabel 1 'Taken Auditbureau'. Een auditor is onafhankelijk van NOC*NSF en heeft geen hiërarchische verbinding met een sportbond¹.

Van een auditor wordt verwacht dat hij zich bewust is van het werkveld sport en uitgebreide ervaring heeft met het doen van audits. Een auditor is zich bewust van zijn onafhankelijke rol maar werkt vanuit een goede relatie met de sportbonden.

auditoren doen hun werk vanuit het principe "waarderend beoordelen", waarbij altijd expliciet benoemd wordt wat goed gaat en vervolgens aangegeven wordt wat beter kan of moet.

Werving en selectie voor de rol van auditor/lid auditbureau wordt uitgevoerd door de werkorganisatie van NOC*NSF. De evaluatie van het functioneren van elke auditor vindt jaarlijks plaats in een functioneringsgesprek met de voorzitter van het auditbureau en een vertegenwoordiger vanuit de werkorganisatie (dit is bijvoorbeeld de secretaris). De aanstelling wordt per jaar verlengd.

Leden vanuit de sportbonden

Een lid vanuit de sportbonden is werkzaam bij één van de lid-organisaties van NOC*NSF. Zij heeft ervaring met werken vanuit een kwaliteitscyclus, is zich zeer bewust van zijn onafhankelijke rol en heeft beleidsmatige kennis van deskundigheidsbevordering. Het lid is betrokken bij alle vergaderingen van het auditbureau maar heeft geen rol bij de praktische uitvoering van audits.

¹ Indien een auditor een (directe of indirecte) verbinding of belang heeft bij een sportbond, wordt deze auditor niet toegewezen aan de audit van die betreffende sportbond.

Bij bezwaarzaken vormt het lid vanuit de sportbonden samen met de secretaris het bezwaarloket. Het loket neemt besluiten inzake bezwaarzaken.

Een lid vanuit de sportbonden wordt voorgedragen door de gezamenlijke sportbonden. Meerdere voordrachten voor de functie is in verband met selectie wenselijk. Selectie voor de taak/rol vindt plaats in een gesprek met de voorzitter en secretaris van het auditbureau. De aanstelling wordt per jaar verlengd en heeft een maximale termijn van twee keer vier jaar.

3. Kwaliteitscyclus auditbureau

Het auditbureau bewaakt op een cyclische manier haar eigen werkwijze en eigen kwaliteit met betrekking tot auditen. Zij geeft betekenis aan de uitkomsten hiervan en acteert hierop. Hierbij betreft zij eventueel onafhankelijke deskundigen. In voorkomende gevallen worden verbetermaatregelen genomen en wordt toegezien op de realisatie ervan.

Een cultuur waarin transparantie en openheid normaal is, zelfkritiek evident is en feedback geven en ontvangen in het DNA zit, is voorwaarde voor een goed auditbureau.

De instrumentele kwaliteitscyclus van het auditbureau bestaat uit het doen van een zelfevaluatie in december, het uitgeven van een jaarverslag in januari en het maken van een jaarplan(ning). De betreffende documenten zijn openbaar en te vinden op de website van NOC*NSF. Het jaarverslag wordt gedeeld op de algemene ledenvergadering van NOC*NSF in het voorjaar.

Daarnaast wordt na elke audit aan de sportbond gevraagd een evaluatie over het auditproces in te vullen. De gegevens uit de evaluaties worden besproken tijdens bijeenkomsten en meegenomen in het jaarverslag.

Het functioneren van elk individueel lid, voorzitter en secretaris wordt jaarlijks geëvalueerd in een functioneringsgesprek.

Het is de primaire taak van de voorzitter om toe te zien en te sturen op de kwaliteitscultuur en kwaliteitscyclus.

4. Klacht, bezwaar en beroep

Een sportbond kan inzake het auditproces of het persoonlijk gedrag van een auditor schriftelijk een klacht indienen op basis van het binnen NOC*NSF geldende Klachtenreglement. Dit is terug te vinden op de website van NOC*NSF.

Ook kan een sportbond, inzake het auditproces of uitkomst van een audit, schriftelijk bezwaar aantekenen bij het bezwaarloket van het auditbureau via ccb@nocnsf.nl. De secretaris en het lid van de sportbond hebben zitting in het loket en zullen het bezwaar volgens de richtlijnen en werkwijze van het toetsreglement Sport (art. 7) in behandeling nemen.

Beroepszaken vallen onder verantwoordelijkheid en regie van de voorzitter van het auditbureau en de voorzitter van de commissie van beroep voor toetsing (CCBT). Zij doen in samenwerking onderzoek bij een beroepszaak middels de werkwijze van de CCBT. Na zorgvuldig onderzoek wordt er een besluit genomen. De CCBT kan zich in voorkomende gevallen laten adviseren door een onafhankelijk expert/jurist. Klachten, bezwaar en beroepszaken en de hierover genomen besluiten zijn transparant en worden beschreven in het jaarverslag van het auditbureau (rekening houdend met de privacy).

De werkwijze van de regeling “Klachten en Bezwaar” is verder beschreven in deel 2 van dit handboek: Proces en richtlijnen Auditbureau.

De werkwijze van de regeling “Beroepszaken” is verder beschreven in Reglement en werkwijze CCBT.

Afbeelding 2: Stappenplan klacht, bezwaar en beroep

5. Kwaliteitskeurmerk auditbureau

Het Nationaal Coördinatiepunt (NCP) NLQF is een onafhankelijke organisatie die zorgt voor de invoering van het Nederlands Kwalificatieraamwerk NLQF in Nederland. Het NCP NLQF heeft een aantal taken:

1. Het vaststellen van het niveau van non-formele opleidingen (kwalificaties) en daarmee inschaling in het NLQF (en European Qualifications Framework, het EQF) van de niet door de overheid gereguleerde kwalificaties;
2. Het opnemen van ingeschaalde kwalificaties in het NLQF-register;
3. Het monitoren en evalueren van het NLQF als kwalificatieraamwerk en het invoeringsproces in Nederland.

Verschillende partijen zijn betrokken bij het inschalen van kwalificaties in het NLQF. Zij borgen een onafhankelijk en kwalitatief proces en volgen de daarvoor vastgestelde procedure. Om het proces van inschaling kwalitatief vorm te geven zijn er binnen het NCP een programmaraad en twee commissies werkzaam, te weten de commissie Validiteit en de commissie Inschaling. Hierin hebben onafhankelijke personen met specifieke expertise zitting. De commissie Validiteit beoordeelt de validiteitstoets van het auditbureau.

Validiteitstoets

De validiteitstoets zorgt ervoor dat de kwalificaties die worden ingeschaald voldoen aan hoge kwaliteitsnormen. NOC*NSF is verplicht om dit proces bij KSS-herijkingen en bij substantiële wijzigingen binnen de auditororganisatie te melden bij NCP. De commissie Validiteit van NCP zal dan bepalen of er een nieuwe validiteitstoets moet plaatsvinden. Op deze wijze waarborgen wij het kwaliteitskeurmerk alsmede de onafhankelijkheid en objectiviteit van de auditororganisatie.

Proces herijking Kwalificatiestructuur Sport

Afbeelding 3 op de volgende pagina beschrijft het herijkingsproces van de kwalificatiestructuur dat over een periode van vier jaar wordt doorlopen. In deze periode wordt de bestaande kwalificatiestructuur geëvalueerd en geactualiseerd om blijvend aan te sluiten bij de beroepspraktijk, geldende kaders en kwaliteitsstandaarden. Het herijkingsproces omvat het opstellen en herzien van kwalificatiedocumenten, gevolgd door formele vaststelling binnen de organisatie. Daarnaast wordt per kwalificatie het bijbehorende NLQF-niveau vastgesteld en erkend, waarmee de landelijke vergelijkbaarheid en transparantie worden geborgd. De sportbond is zelf verantwoordelijk voor het borgen van de vernieuwde kwalificatiestructuur binnen de eigen opleidingsstructuur. Dit betekent dat de kwalificaties worden geïmplementeerd in de opleidingen en periodiek worden getoetst via audits om de kwaliteit en naleving van de vastgestelde kaders te waarborgen.

Proces herijking kwalificatiestructuur sport

Vierjaarlijkse cyclus

*Er zijn altijd twee versies van de KSS geldig. Bij het vaststellen van een nieuwe KSS vervalt de oudste versie en dient de sportbond binnen één jaar gebruik te maken van de nieuwe KSS.

Afbeelding 3: Proces herijking Kwalificatiestructuur Sport

